

3. Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2020 рік” : закон України від 13.04.2020 № 553-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-IX>.

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) : закон України від 13.05.2020 № 591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-20#Text>.

5. Бурда В. Є., Петряніч Л. В. Теоретичні аспекти бюджетної децентралізації як одного з механізмів формування ресурсної бази місцевого самоврядування. *Економіка та держава*. 2020. № 5. С. 167–170. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.5.167>.

6. Венцель В., Пилипів В., Слободян Р. Вплив пандемії COVID-19 на місцеві фінанси. 2021. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/716/ULEAD_COVID19_Report_ukr.pdf.

УДК 338.24

Воронкова Т.Є., к.е.н., професор
Київський національний університет
технологій та дизайну

ВПЛИВ COVID-19 НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Кризова ситуація в Україні, спричинена пандемією COVID-19, сприяла суттєвому падінню активності українського бізнесу. Вона супроводжувалася економічною нестабільністю умов господарювання, різким скороченням і навіть згортанням діяльності окремих підприємств та видів економічної діяльності, що призвело до падіння купівельної спроможності населення, вимивання оборотних коштів господарюючих суб'єктів, що не дозволило їм вчасно виконувати фінансові зобов'язання перед партнерами по бізнесу та клієнтами. Ускладнювали ситуацію вимоги переважної більшості дистриб'юторів щодо внесення попередньої оплати за товари для уникнення загрози зриву їх поставок [1].

Офіційна політика держави базувалась на впровадженні жорстких обмежень в діяльності бізнесу із слабкою системою компенсаторів (низька підтримка непрацюючих працівників і бізнесу шляхом ненадання їм дешевих кредитів). Це призвело до зменшення і втрати прибутковості в діяльності малих, середніх і навіть великих підприємств, які вимушено скорочували персонал і відправляли працівників у неоплачувані відпустки.

Загально світове падіння економіки внаслідок пандемії спровокувало суттєве обмеження на зарубіжних ринках попиту на значну кількість товарів та послуг, супроводжувалося зміною кон'юнктури зарубіжних ринків, що негативно позначилося на діяльності українських експортно-

орієнтованих підприємств. В першу чергу спостерігався значний спад у видобувних і частині переробних видів економічної діяльності, зокрема у металургії зменшення обсягів реалізованої продукції досягало за даними 2020 р. майже 12% [2].

Відповідно до досліджень введення як в Україні, так і зарубіжних країнах – партнерах жорсткого карантинного режиму, поглибило негативні тенденції в експортному секторі економіки, що супроводжувалося зменшенням обсягів міжнародних перевезень. У виграші залишилися лише ті підприємства, яким вдалося застосувати складні логістичні схеми щодо переміщення вантажів.

Кардинальне падіння споживчого попиту населення несприятливо позначилося на діяльності тих секторів економіки, які здійснюють випуск продукції, надання послуг із розряду не першої необхідності. Це перш за все будівельні, девелоперські компанії, банківські установи, промислові виробники непродовольчих товарів та їх роздрібна торгівля.

Так, скорочення діяльності в секторі будівельних та девелоперських компаній за 2020 р. порівняно з попереднім роком обумовлено як падінням платоспроможного попиту населення, так і зменшенням обсягів будівництва житлового фонду на 14,5 %.

За умов фінансово-економічної кризи спостерігається зменшення попиту на банківські послуги з боку фізичних та юридичних осіб. В результаті збитки вітчизняних банків за даними 2020 р. становили 66,6 млрд грн. Для утримання ситуації від банкрутства фінансові установи намагаються виправити ситуацію за рахунок зростання комісійних доходів за надання послуг населенню і юридичним особам. В Україні збільшення частки комісійних доходів банків відбувається наслідком постійного підвищення тарифів за комунальні платежі або навіть встановлення плати за раніше безоплатні послуги.

В той же час слід зазначити, що реальний валовий внутрішній продукт України в 2020 р. впав лише на 4%, що значно менше прогнозованих показників. Головною причиною такого стану, як зазначає більшість аналітиків, є прирощення міжнародних валютних резервів, які досягли 28,5 мільярдів доларів США, що є найвищим рівнем порівняно з відносно успішним 2011 роком. Це стало можливим завдяки сприятливій для України кон'юктурі зовнішньої торгівлі, адже на світових ринках спостерігалось зростання цін на українську експортну продукцію - сільськогосподарські товари, залізну руду та сталь та падіння цін на імпорт різних видів енергії.

Позитивну роль зіграла зважена попередня і поточна політика Національного банку України, якому вдалося знизити інфляцію завдяки ліквідації більше ста неефективних банківських установ і стабілізувати курс гривні.

Крім того, в цілому падіння ВВП було меншим, ніж падіння основних секторів економіки (промисловість, транспорт, будівництво, сільське господарство) завдяки компенсаційному зростанню фармацевтичного та хімічного виробництва, харчової промисловості, ІТ-сектора, фінансової сфери та сфери охорони здоров'я.

У 2021 р. зростання ВВП очікується на рівні 4,6%, але це зростання дозволить лише відновити досягнуті в минулому році результати, для подальшого розвитку необхідний комплекс заходів [3]. В короткостроковій перспективі вони повинні бути спрямовані на підвищення платоспроможного попиту населення, а також підтримку ліквідності суб'єктів господарювання шляхом забезпечення їх недорогими кредитами. В подальшому забезпечення макроекономічної стабільності країни повинно відбуватися в напрямку реалізації судової реформи, яка сприятиме залученню інвестицій для зростання економіки як в цілому, так і окремих її секторах.

Література

1. Закон України Про Державний бюджет України на 2021 рік від 31.01.2021 №1158-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1082-20#Text>

2. Каракуц А. Як карантин вплинув на економіку України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3154276-ak-karantin-vplinu-v-na-ekonomiku-ukraini.html>.

3. Ольшанська О.В. Наукові засади визначення сутності регіону як суб'єкта господарювання та управління /О.В.Ольшанська// Актуальні проблеми економіки. - [науковий економічний журнал] – Київ: НАУ, 2011. – №12. – С. 100–108.

4. Наслідки епідемії COVID-19 та карантинних заходів для провідних секторів економіки України. Дослідження за результатами глибинних інтерв'ю з власниками та топ-менеджерами українських компаній. Київ – Харків: Видавець О. А. Мірошніченко, 2020. — 188 с.

УДК 338.486

Бушуєв П.В.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

З моменту спалаху в Ухані (Китай) на початку січня 2020 року штам нового коронавірусу COVID-19 швидко поширився по всьому світу, що серйозно вплинуло на подорожі та туризм.